

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 61P/127/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1216210768
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Gašparová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2019:1216210768.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v konaní pred sudkyňou JUDr. Katarínou Gašparovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: Q. N., A.. XX.XX.XXXX a U. N., A.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/a, Bratislava, deti rodičov - matky: U. N., A.. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, W., t.č. bytom G. XX, W. a otca: L. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. - W. X, XXX XX U., Č. H., o zverenie a určenie výživného na maloleté deti, takto

rozhodol:

- I. Súd zveruje maloletú Q. N., nar. XX.X.XXXX a maloletú U. N., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.
- II. Otec je povinný prispievať na výživu mal. Q. N.Á., nar. XX.X.XXXX sumou 100,- eur mesačne od 28.6.2016 a na výživu mal. U. N., nar. XX.X.XXXX sumou 70,- mesačne od 28.6.2016 do 31.8.2019 a sumou 100,- eur mesačne od 1.9.2019, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky.
- III. Zročné výživné k mal. Q. N. za obdobie od 28.6.2016 do 30.9.2019 vo výške 3910,- eur súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 100,- eur spolu s bežným výživným počnúc mesiacom november 2019 pod následkom straty výhody splátok.
- IV. Zročné výživné k mal. U. N. za obdobie od 28.6.2016 do 30.9.2019 vo výške 2.767,- eur súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 100,- eur spolu s bežným výživným počnúc mesiacom november 2019 pod následkom straty výhody splátok.
- V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom, doručeným Okresnému súdu Bratislava II dňa 28.06.2016, sa matka domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd zveril maloleté deti do jej starostlivosti a určil vyživovaciu povinnosť otca k maloletým deťom. Zároveň žiadala aj o spätné doplatenie výživného za 2 roky dozadu.
2. Matka svoj návrh odôvodnila tým, že v roku 2014 sa s otcom detí rozišli. Odvtedy otec na maloleté deti nič neplatí, ani sa o ne nezaujíma. Pri náhodnom telefonickom kontakte jej otec tvrdil, že bol dlhší čas zavretý, ale že už bude mať prácu a bude jej prispievať na deti, čo však neurobil. Odvtedy sa zase ani neozval. Matka preto išla aj na políciu. Otec zarábala pekné peniaze ako murár a väčšinou ich prehrával na automatoch. Neustále sa sťahovali, matke finančne pomáhala jej rodina, ale časom ju už takýto život prestal baviť. Neustále si musela požičiavať peniaze od rodiny, lebo otec detí bol chronický hráč na automatoch. Preto od neho odišla. Matka nemá vedomosť, kde sa otec maloletých detí momentálne zdržiava, údajne prespáva v aute a chodí pracovať na všelijaké fušky.

3. Otec sa k návrhu nevyjadril, súdneho pojednávania sa nezúčastnil, hoci bol riadne a včas predvolaný. Súd preto vec prejednal v zmysle § 31 Civilného mimosporového poriadku aj v jeho neprítomnosti.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky, kolízneho opatrovníka maloletých detí, oboznámil sa s rodnými listami, potvrdeniami o poberaní prídavkov na deti, potvrdeniami o poberaní dávky v hmotnej núdzi, potvrdeniami o príjmoch matky, obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 11Pc/4/2017, ako aj ostatnými listinnými dôkazmi na vec sa vzťahujúcimi a zistil nasledovný stav veci.

5. Maloletá Q. a maloletá U. sa narodili z mimomanželského vzťahu svojich rodičov. Bývajú spoločne s matkou a jej priateľom v prenajatom byte. Q. je momentálne žiačkou 7. ročníka a U. žiačkou 1. ročníka základnej školy.

6. Matka maloletých detí nie je zamestnaná v pracovnom pomere, má príjem na základe dohody o pracovnej činnosti vo výške 17,32 eur netto mesačne. Okrem toho poberá dávku v hmotnej núdzi aktuálne vo výške 128,30 eur mesačne. Na maloleté deti poberá prídavky na deti aktuálne vo výške 48,68 eur mesačne. Býva spolu s deťmi a priateľom v prenajatom byte, nájomné vo výške 425,- eur mesačne hradia s priateľom na polovicu.

7. V konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. XXPC/X/XXXX bol otec dňa 26.04.2018 vypočutý prostredníctvom dožiadaného Okresného X. Q. U., kde uznal otcovstvo k obojm maloletým deťom. Ďalej uviedol, že s deťmi bol v kontakte, kým bol na Slovensku. Približne v roku 2016 odišiel do ČR, odvtedy nie je s deťmi v žiadnom kontakte. Nevie, kde matka s deťmi býva, nemá informácie o deťom. Momentálne žije sám v podnájme, platí nájom vo výške 1.500,- Kč mesačne a ostatné mesačné výdaje sú cca 4.000,- Kč. Nevlastní žiadne nehnuteľnosti ani hnuťelné veci väčšej hodnoty. Má dlhy cca 30.000,- Kč, ktoré sa zatiaľ nevymáhajú súdne. Pracuje brigádne ako stavebný robotník, dostáva okolo 10.000,- Kč až 12.000,- Kč v čistom. Predtým pracoval len za jedlo a za ubytovanie, nebolo to nikde nahlásené, pretože nemal platné doklady. Otec uviedol, že sa chce podieľať na výchove detí, mať o nich informácie a rád by bol s nimi v kontakte. K určeniu výživného uviedol, že by mohol na obe dcéry platiť spolu tak 4.000,- Kč mesačne. Keď by mal vyšší príjem, tak by potom mohol platiť viac.

8. Matka maloletých detí pred súdom zotrvala na svojom písomne podanom návrhu. Žiadala, aby súd určil vyživovaciu povinnosť minimálne vo výške 100,- eur mesačne na každé dieťa. Otec bol

vypočutý dožiadaným súdom, na ktorom vyhlasoval, že bude prispievať sumou 2.000,- českých korún mesačne. S otcom maloletých detí žila niekoľko rokov, od roku 2014 prestali spolu žiť a odvtedy otec neprispel žiadnou sumou na výživu maloletých detí. Nemá vedomosť, kde sa otec nachádza, otec detí vôbec nekontaktuje. Dcéra Q. navštevuje 7. ročník ZŠ. V minulosti mala zľavnenú stravu, matka platila 4,- eurá mesačne. Teraz platí 12,- eur mesačne. Zdravotný stav Q. je dobrý. Q. navštevuje záujmové krúžky, ktoré poriada škola a neplatí sa za ne. Dcéra U. navštevuje 1. ročník ZŠ, za obedy matka uhradza 12,- eur mesačne, za družinu uhradila 20,- eur, ale podľa všetkého ju nebude musieť uhrádzať, pretože jej bude poskytnutá zľava kvôli poberaniu sociálnej dávky v hmotnej núdzi vo výške 170,- eur mesačne. Keď maloletá navštevovala škôlku, tak matka uhrádzala cca 20,- eur a posledný rok škôlky 9,- eur mesačne. Ďalej uhrádzala ZRPŠ 2x do roka po 30,- eur. Čo sa týka ostatných nákladov dcér, strava predstavuje cca 150,- eur pre obe deti. Peniaze na oblečenie jej posielala jej babka a kupuje ho tak 2 x do roka. Matka detí od materskej dovolenky s prvou dcérou nepracovala. Mala dlžoby a obávala sa, že jej to budú strhávať. Teraz je už v osobnom bankrote a v blízkej budúcnosti by sa mala zamestnať. Finančne jej pomáha jej priateľ a otec. Matka súhlasila s tým, aby súd povolil otcovi splácať výživné v splátkach.

9. Kolízny opatrovník maloletých detí navrhoval zveriť deti do osobnej starostlivosti matky a určiť vyživovaciu povinnosť vo výške 100,- eur mesačne na každé dieťa od podania návrhu.

10. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na

výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

11. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

12. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

14. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

16. Rozhodnutie o tom, ktorému z rodičov bude dieťa zverené do osobnej starostlivosti zohľadňuje množstvo faktorov jednak na strane dieťaťa a jednak na strane rodičov. Vo veciach starostlivosti o maloletých sú súdy povinné vždy prihliadať v prvom rade na záujem dieťaťa. Zásadnými okolnosťami, ktoré majú vplyv na rozhodnutie o zverení dieťaťa do starostlivosti jednému z rodičov sú najmä osobnosť rodiča, vzťah rodiča k dieťaťu, charakter, morálka a štruktúra mravných noriem rodičov, rešpekt k právu dieťaťa stýkať sa s druhým rodičom, vzťah dieťaťa ku každému z rodičov či kontinuita prostredia. V časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletej súd rozhodol tak, že zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, nakoľko otec o osobnú starostlivosť záujem neprejavil a matka je ten rodič, ktorý sa dlhodobo o maloleté deti stará.

17. Inštitút výživného slúži na zabezpečovanie a úhradu osobných potrieb dieťaťa. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom predstavuje jeden z najzákladnejších pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky slabšej skupine osôb spoločnosti - deťom. „Výživou“ dieťaťa, na ktorú prispievajú obidvaja rodičia, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Zahrňuje teda aj uspokojovanie iných potrieb než je strava, napr. na zdravotnú starostlivosť, lieky, ošatenie, hygienické potreby, cestovné, školské potreby, aktivity voľného času, či bývanie. Súd pri rozhodovaní o výživnom prihliada a berie do úvahy nielen schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov, ich životnú úroveň ale i odôvodnené potreby dieťaťa a takisto i to, ako sa ktorý z rodičov a v akej miere o dieťa osobne stará. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Rozsah vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je upravený na základe všeobecných kritérií, ktoré sa uplatňujú pri všetkých druhoch vyživovacích povinností. Týmto všeobecnými kritériami sú tak, ako to vyplýva i z ustanovenia § 75 Zákona o rodine, odôvodnené potreby oprávneného, schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom, zákon o rodine ustanovuje, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch

svojich rodičov, to znamená, že vychádza z rovnakej životnej úrovne rodičov a detí. Vodiacou zásadou na strane povinného rodiča je miera jeho schopnosti, možnosti a majetkových pomerov. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia. Tento však treba pri posudzovaní ďalej modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú jeho reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti (fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky, časový priestor, prax, skúsenosti v odbore atď.). Možnosti rodiča ovplyvňujú aj objektívne okolnosti akými sú dopyt na trhu práce alebo ohodnotenie rovnakej pozície.

18. Pri určovaní výšky výživného súd vychádzal z odôvodnených potrieb maloletých detí ako aj z možnosti rodičov. Súd vychádzal z výpovede otca v konaní o určení otcovstva, v ktorej otec uviedol, že dosahuje príjem 12.000,- Kč a zároveň priznal možnosti prispievať na výživu obidvoch dcér spolu sumou 4000,- Kč. suma výživného určená v tomto rozhodnutí plne zodpovedá výdavkom maloletých detí a je len nepatrne odlišná od sumy, ktorú navrhol sám otec. Suma 200 eur (výživné na obidve deti) zodpovedá cca 5000 Kč, čo je o 25% vyššia suma akú navrhol otec. Otec sa pojednávaniu nezúčastňoval, poštové zásielky s predvolaním si nevyzdvihoval, súd tak posudzoval možnosti otca a jeho príjem z roku 2018. Výživné, ktoré súd určil je na pomyslenej dolnej hranici, pokiaľ otec využije všetky pracovné ponuky, vyživovaciu povinnosť si dokáže bez problémov splniť. Súd bral do úvahy aj tú skutočnosť, že otec sa s maloletými deťmi dlhodobo nestretáva, nemá teda žiadne výdavky na maloleté deti okrem výživného a celá ťarcha starostlivosti o deti je tak na matke.

19. Súd nepriznal spätné výživné, nakoľko matka nepreukázala dôvody hodné osobitného zreteľa. Podľa dôvodovej správy zákonodarcu k stanoveniu podmienky existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa viedla úvaha o potrebe zamedzenia špekulácií a zneužívania možnosti priznávať výživné pre maloleté dieťa. Spríšuňujúca úprava od oprávnených vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu tejto otázky, t.j. aby návrh na určenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné účastníci žiadajú o určenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj spätne.. Za relevantné dôvody by bolo možné považovať zdravotný stav oprávnenej osoby, ktorý jej zabránil včas uplatniť nárok, alebo konanie, ktoré má znaky trestného činu spočívajúce v bránení uplatnenia nároku na výživné (vyhrážky, násilie). Omeškanie, pokiaľ ide o podanie návrhu na určenie výživného však nemusí byť veľké, môže ísť o jeden alebo niekoľko mesiacov z dôvodu, že oprávnená osoba nemohla predvídať, že povinný nebude platiť výživné, resp. sa spoliehala na prísľub dodatočného splnenia zo strany povinného, k čomu však nedošlo. Žiadna z takýchto okolností však v danom prípade naplnená nebola.

20. Zročné výživné k maloletým deťom tvorí súčin plnení za obdobie od 28.6.2016 do 30.9.2019 (39 mesiacov + alikvótna časť za mesiac jún 2016) a dosahuje výšku
- u maloletej Viktórie sumu 3.910,- eur (39 mesiacov x100,- eur = 3.900 eur + alikvótna časť za mesiac jún 2016 vo výške 10,- eur
- u maloletej Júlii sumu 2.767,- eur (38 mesiacov x 70,- eur = 2.660,- eur, + 100,- eur za mesiac september 2019 + alikvótna časť za mesiac jún 2016 vo výške 7,- eur)

21. O povinnosti uhradiť zročné výživné súd rozhodol podľa § 232 Civilného sporového poriadku.

22. O trovách konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresnom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.